

Plenum

Torsdag 23.5.2024 kl. 16.00—20.41

2.1. Muntlig fråga om finansieringen av social- och hälsovårdstjänster (Tytti Tuppurainen sd)

Muntligt spörsmål MFT 102/2024 rd

Muntlig frågestund

Talman Jussi Halla-aho: Ledamot Tuppurainen, varsågod.

Debatt

16.01 Tytti Tuppurainen sd: Arvoisa puhemies! Pääministeri Orpo, te johdatte Suomea ja olette vastuussa päätöksistä eduskunnalle ja suomalaisille, ja on aivan olennaisen tärkeää, että voimme luottaa, että kerotte asiat oikein ja tarkasti. Näin ei ole tapahtunut sosiaali- ja terveyspalveluiden osalta.

Helmikuussa 22. päivä totesitte täällä eduskunnassa, että uusi hyvinvointialueiden malli lisää kustannuksia. Tämä asia ei ole näin. [Oikealta: Kylläpä on!] Torstaina huhtikuussa 4. päivä totesitte eduskunnassa, ettei sosiaali- ja terveyspalveluista leikata. Tämä ei ole totta. Te leikkaatte hyvinvointialueiden rahoitusta, leikkaatte sote-järjestöiltä ja sosiaalihuollosta. Ja viime torstaina täällä kyselytunnilla te sanoitte, että hoitojonot ovat pidentyneet. Kuitenkin THL totesi, että hoitojonot ovat lyhentyneet.

Arvoisa pääministeri, nyt teillä on tilaisuutenne: pitäydyytekö te edelleen näissä lausunnoissanne, vai haluatteko te korjata sanomisianne eduskunnan edessä?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.02 Pääministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Aloitetaan siitä, että te puhutte siinä mielessä väärin, että minä jo viime viikon kyselytunnilla totesin, että hoitojonojen osalta minulla oli epätarkkuutta vastauksessani. Toivon, että tekin pidättäydytte siinä, mitä täällä viime viikolla puhuttiin.

Toinen kysymyksenne oli se, että lisätäänkö rahaa vai eikö lisätä rahaa. Edelleenkin totean, että ensi vuonna hallitus ohjaa soteen kaksi miljardia enemmän rahaa kuin tänä vuonna. Se on valtava summa. Ja siinä mielessä, jos katsoo isoa kuvaa, hallitusohjelman mukaisesti vielä miljardi joka vuosi lisää rahaa, niin kyllä me lisäämme soteen rahaa. Valitettavasti menot kasvavat niin paljon.

Ja siitä tullaan siihen kolmanteen, että mikä on tämän mallin merkitys menojen kasvulle: kyllä suuria menokasvun aiheuttajia ovat palkkaratkaisu, harmonisaatio osittain liittyy tähän tehtyyn ratkaisuun, toinen on inflaatio, se on aivan selvä, mutta kyllä kolmas — tai haluan sanoa sen, että ei tässä mallissa ole sellaisia insentiivejä, mitkä lisääisivät tuottavuut-

Punkt i protokollet PR 54/2024 rd

ta tai olisivat tuoneet nopeammalla tahdilla niitä työvälineitä, [Puhemies koputtaa] millä tämä menojen kasvu saadaan kuriin.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää tähän aiheeseen liittyviä lisäkysymyksiä, ilmoittautumaan painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan. — Edustaja Tuppurainen, olkaa hyvä.

16.04 Tytti Tuppurainen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä kysymys oli siitä, että olette, pääministeri, antanut väärää tietoa, ei pelkillä epätarkkuuksilla. En kuullut, että myöntäisitte väärän tiedon antamisen, ja tämä antaa kyllä kovin erikoisen kuvan teidän johtajuudestanne. [Kokoomuksen ryhmästä: Ei nyt saivarrella!] Te sanotte edelleen, että sote-malli lisää kustannuksia, mutta tämä ei pidä paikkaansa. Esimerkiksi valtiovarainvaliokunnan asiantuntijalausunnoissa valtiovarainministeriö itse on todennut, että kustannusten kasvu johtuu palkkaratkaisusta ja inflaatiosta, ei itse sote-ratkaisusta. [Ben Zyskowitz: Entäs palkkaharmonisaatio?] Te edelleen väitätte, että hallitus ei leikkaa sosiaali- ja terveyspalveluista, [Timo Heinonen: Ei leikkaa vaan lisää rahaa!] mutta totuus on tämä: te leikkaatte hyvinvointialueiden rahoitusta, te leikkaatte sote-järjestöiltä ja sosiaalihuollosta — [Oikealta: Kustannusten kasvu!] niistä ihmisten kaikista tärkeimmistä palveluista. Ja kyllä te edelleen väitätte, että hoitojonot ovat pidentyneet, vaikka ne Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen mukaan ovat lyhentyneet. Siksi, arvoisa pääministeri, kysyn nyt uudestaan: aiotteko te edelleen jatkaa tämän virheellisen tiedon antamista eduskunnalle?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.05 Pääministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nyt on niin — minä olen toistanut nämä asiat täällä viimeisen vajaan vuoden aikana aika monta kertaa — että hallitus lisää koko ajan rahaa soteen, [Timo Heinonen: Oikein!] koska meidän väestö ikääntyy ja kulut kasvavat, hoidon tarve kasvaa, ja sehän se koko tämä ongelma on. Siksi sote-uudistusta on lähdetty tekemään, että saataisiin rahat riittämään ihmisten välttämättömään hoitoon, vanhuspalveluihin, neuvoloihin, terveyskeskukseen — tämä on se työ, ja tätä me haemme. [Timo Harakan välihuuto]

Samaan aikaan meillä on pulaa henkilökunnasta. Itse asiassa viime viikolla näistä hoitajanoista ja tästä hoitotakuusta puhuttiin, ja sehän kävi niin, että kun hoitotakuu tehtiin teidän aikananne, se tehtiin tilanteessa, jossa ei ollut riittävästi hoitajia. [Arja Juvonen: Kyllä, juuri näin!] Se on johtanut siihen, että Suomessa joudutaan tämän lain mukaisen hoitotakuun toteuttamiseksi käyttämään vuokralääkäreitä, mikä on nostanut valtavalla summalla kustannuksia hyvinvointialueilla. Tämä on erinomainen esimerkki siitä, mihin se teidän mallinne on johtanut.

Mutta tämä malli edelleen lisää rahaa — [Puhemies koputtaa] se on fakta. [Juho Eerola: Ja hoitojonot lyhenee! — Sari Sarkomaa: Eikö tämä fakta ole SDP:n ryhmän tiedossa?]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lindén, olkaa hyvä.

16.06 Aki Lindén sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tunnen paljon korkeasti koulutettuja hyvätuloisia ihmisiä — taidan olla itsekin sellainen. Hallitus on kohdellut heitä aika helläkätisesti, sanoisin, että jopa avokätisesti. Mutta nämä ihmiset ovat usein valis-

Punkt i protokollet PR 54/2024 rd

tuneita ja vastuuntuntoisia, [Juho Eerola: Taidatte olla sellainen itsekini!] ja he ovat erittäin huolissaan siitä, että kaikkein pienituloisimpien, jopa köyhien lapsiperheiden asema on Suomessa tällä hetkellä muuttumassa erittäin tukalaksi, jopa kauheaksi.

Viimeinen kuulemani tieto on se, että lastensairaalassa asiakasmaksuista kymmenen prosenttia menee luottotappioksi, koska perintäkään ei tuota sitä rahaa sairaalalle. Se kertoo äärimmäisestä hädästä.

Toinen esimerkki: Asumistuen muutoksen vaikutus näkyy jo nyt sillä tavalla, että terveydenhuollolta pyydetään lausuntoja, että mielenterveysongelmista kärsivän lapsen ei pitäisi perheineen joutua muuttamaan tutusta ympäristöstä pois.

Eivätkö nämä ole rajuja muutoksia? Eivätkö ne pane teitä ajattelemaan, että tällä tavalla me kohtelemme kaikkein heikoimpia meidän yhteiskunnassamme?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Grahn-Laasonen, olkaa hyvä.

16.07 Sosiaaliturvaministeri Sanni Grahn-Laasonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomen istuvan hallituksen linja on se, että me haluamme saada Suomen julkisen talouden kuntoon ja turvattua meidän väestön välttämättömät peruspalvelut, [Suna Kymäläinen: Sehän vastaa eri kysymykseen!] turvata meidän lapsiperheiden huomisen ja tulevaisuuden ja huolehtia siitä, että meidän lapsille ei sysätä velkataakkaa, joka nyt kasvaa lähes hallitsemattomasti tämän meidän velkaantumisen ja valtionlainojen korkojen nousun ja myöskin osittain tämän sote-kustannusten nousun seurauksena. Siitä syystä hallitus tekee erittäin vaikeita ratkaisuja, joista osa koskee sosiaaliturvaa, osa koskee muita palveluja meidän yhteiskunnassa. Mutta nämä toimet tehdään siksi, että meidän hyvinvointiyhteiskunnan rahoitus olisi kestäväällä pohjalla. Ja meidän hyvinvointiyhteiskunnassa on jatkossakin turvaverkot muun muassa lapsiperheille, kaikille suomalaisille. Viime kädessä sosiaaliturva aina ottaa vastaan, ja siellä on olemassa turvaverkot erilaisiin epävarmuustilanteisiin.

Toivon, että salissa ymmärretään se tilanne, missä elämme. Ratkaisemme vaikeata sote-mallia, henkilöstöpulaa ja julkisen talouden velkaantumista yhtäaikaaisesti, [Puhemies koputtaa] samaan aikaan kun meidän on välttämätöntä vahvistaa myös Suomen turvallisuutta ja sen resursseja. [Suna Kymäläinen: 17 000 lapsiköyhää lisää!]